

Students Perspective on Psychology Department

Nesrin DUMAN¹, Aslıhan DEMİR², Yulduz KURBANOVA³ & Elif AKBABA⁴

Keywords

psychology, college student, department, selection, choice.

Abstract

Selecting a major and university is crucial for majority of students not only for choosing professions but also for future life. For this reason, it is valuable to comprehensively examine this process. Recently in Turkey, as an expected result of the increasing interest in psychology science, a large number of psychology departments have been established in both private and government universities. In the current research, it is aimed to investigate the students of psychology department regarding their reasons to choose this department, their sub-areas of interest and their emotions and thoughts about occupational preferences. With this respect, "Psychology Department Evaluation Questionnaire" was given to first-year students of Bartın University Psychology Department. As a result, the most effective factors of the students' department preferences are their interest and curiosity in psychology and desire to help people. Data revealed that for the students, the most interesting psychology subfields are clinical psychology, forensic psychology and neuropsychology. This research also illustrated that the students preferred psychology department in the first place and they were replaced in their first order after the national exam . Finally, the students have positive feelings about the profession, they had a great affection for the department they chose and were proud of the department and their professions.

Article History

Received

24 Feb, 2019

Accepted

20 Mar, 2019

Psikoloji Bölümüne Yönelik Öğrenci Görüşleri

Anahtar Kelimeler

psikoloji, üniversite öğrencisi, bölüm, seçim, tercih.

Özet

Üniversite bölüm tercihleri sadece mesleklerin değil aynı zamanda gelecekteki yaşamın da seçildiği bir dönüm noktasıdır. Bu nedenledir ki bu sürecin kapsamlı bir şekilde incelenmesi önemlidir. Son yıllarda ülkemizde psikoloji bilimine artan ilginin doğal bir sonucu olarak hem devlet hem de vakıf üniversitelerinde çok sayıda psikoloji bölümü açılmıştır. Bu araştırmada psikoloji bölümü öğrencilerinin psikoloji bölümünü tercih nedenleri, ilgi duydukları alt alanlar ve meslek tercihlerine yönelik duygu ve düşüncelerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda Bartın Üniversitesi Psikoloji Bölümü birinci sınıf öğrencilerine

¹ ORCID: 0000-0002-2751-8315. Dr. Öğretim Üyesi, Bartın Üniversitesi Psikoloji Bölümü, nesrinduman@bartin.edu.tr

² Corresponding Author. ORCID: 0000-0002-5710-4068. Bartın Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, aslhndemir0@gmail.com

³ ORCID: 0000-0001-5402-9659. Bartın Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, yulduz2kurbanova@gmail.com

⁴ ORCID: 0000-0001-5571-0294. Bartın Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, elifakbaba00@gmail.com

Makale Geçmişi
Alınan Tarih
24 Şubat 2019
Kabul Tarihi
20 Mart 2019

“Psikoloji Bölümüne İlişkin Değerlendirme Anketi” uygulanarak görüşleri alınmıştır. Araştırma sonuçlarında öğrencilerinin bölüm tercihlerine en etkili etmenlerin; psikolojiye ilgi ve merak duymaları ve insanlara yardım etme istekleri olduğu anlaşılmıştır. Öğrencilerin psikoloji alt alanlarından en çok Klinik Psikoloji, Adli Psikoloji ve Nöropsikoloji’ye ilgi duydukları görülmüştür. Araştırmada öğrencilerin psikoloji bölümünü en çok ilk sıralarda tercih ettikleri, üniversite yerleştirmelerinin çoğunlukla ilk sıra tercihlerinden olduğu anlaşılmıştır. Çalışmada son olarak öğrencilerin okudukları ve seçtikleri meslek ile ilgili olumlu duygular içerisinde oldukları; seçtikleri bölüme büyük bir sevgi duydukları ve bölüm ve meslek seçimlerinden ötürü gururlu oldukları görülmüştür.

1. Giriş

Meslek, bireyin hayatını idame ettirmesi için yaptığı, kaideleri toplum tarafından belirlenmiş ve belli bir eğitimle edinilen bilgi, becerilere dayalı etkinlikler bütünü olarak tanımlanabilmektedir (Yanikkerem vd., 2004:61-2). İnsanların yaşamlarını etkileyen en önemli faktörlerden biri olan meslek seçimi (Çiftçi vd., 2011); hem bireysel hem de toplumsal anlamda büyük önem taşımaktadır. Kendine uygun meslekte olan bireyler toplumda işlerini isteyerek yapmakta, mesleğinde ilerleyebilmekte, mutlu ve verimli olarak yaşamlarını sürdürebilmektedirler (Sarıkaya ve Khorshid, 2009). Bu nedenle birey, meslek seçerken kendi özellikleri ile seçeceği mesleğin nitelikleri arasında uygunluk olmasına dikkat etmelidir (Yanikkerem vd., 2004:61-2).

Ülkemizde genç bireylerin meslek seçimi konusunda karar aşaması, büyük çoğunlukla ortaöğretim düzeyinde gerçekleşmektedir. Lise eğitimi boyunca yapılan rehberlik çalışmaları içinde konu ile ilgili birçok faaliyet yapıyor olsa da, mesleki karar aşaması öğrenciler için zorlu bir süreçtir (Akkoç, 2012). Meslek seçeneklerinin artması ve buna bağlı olarak meslekte uzmanlaşmanın artması, mesleğe hazırlanmanın uzun süreli bir eğitimi gerektirmesi, meslek seçme işleminin önemini bir kat daha arttırmaktadır. Üniversite ve meslek seçimi noktasında uzun süreli eğitimin alınacağı bölüm tercihi, öğrencilerin yaşamı boyunca yaptığı seçimler arasında çok önemli bir yer tutmaktadır. Çünkü öğrenciler bölüm seçimini yaparken diğer taraftan mesleğini ve gelecekteki yaşamını da belirlemektedirler (akt. Gölbaşı, Körükçü ve Oğuz, 2016:545). Bu nedendir ki bölüm tercih nedenlerinin ve tercih sürecinin arka planındaki etkenlerin saptanması hem üniversite, hem de bölüm tanıtım çalışmaları, arz ve taleplerin incelenmesi ve geleceğe yönelik bir projeksiyon yapılabilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Son yıllarda ülkemizde psikoloji bilimine artan ilginin doğal bir sonucu olarak hem devlet hem de vakıf üniversitelerinde psikoloji bölümleri açılmıştır. Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi 2018 verilerine göre ülkemizdeki devlet ve vakıf üniversitelerinde toplam 141 psikoloji bölümü bulunmaktadır (“Yükseköğretim Bilgi”, 2018). Bölümlerin detaylarına ilişkin tüm liste Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Türkiye’deki devlet ve vakıf üniversitelerinde bulunan psikoloji bölümleri listesi

Üniversite Adı	Birim Grubu	Açılış Tarihi	Üniversite Türü	Bölüm İli	Bölüm Durumu
ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ	İTBF	01.10.2014	DEVLET	KAYSERİ	AKTİF
ACIBADEM MEHMET ALİ AYDINLAR ÜNİVERSİTESİ	FEF		VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
ADANA BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	İTBF	20.02.2013	DEVLET	ADANA	PASİF
ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ	FEF	27.11.2008	DEVLET	ADYAMAN	PASİF
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	FEF	01.09.2008	DEVLET	AFYONKARAHİSAR	AKTİF
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	FEF	23.11.2011	DEVLET	AĞRI	AKTİF
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	EDEBİYAT FAKÜLTESİ	22.06.2011	DEVLET	ANTALYA	AKTİF
ALTINBAŞ ÜNİVERSİTESİ	İKTİSADİ, İDARİ VE SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ	22.05.2008	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	EDEBİYAT FAKÜLTESİ	31.03.2009	DEVLET	ESKİŞEHİR	AKTİF
ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ	EDEBİYAT FAKÜLTESİ	18.05.2018	DEVLET	ANKARA	AKTİF
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	DİL VE TARİH COĞRAFYA FAKÜLTESİ	03.07.1992	DEVLET	ANKARA	AKTİF
ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ	İTBF	28.01.2011	DEVLET	ANKARA	AKTİF
ANTALYA AKEV ÜNİVERSİTESİ	İNSANİ BİLİMLER FAKÜLTESİ	08.02.2017	VAKIF	ANTALYA	AKTİF
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	ARDAHAN İNSANİ BİLİMLER VE EDEBİYAT FAKÜLTESİ	18.03.2009	DEVLET	ARDAHAN	PASİF
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	EDEBİYAT FAKÜLTESİ	19.02.2014	DEVLET	ERZURUM	AKTİF
ATILIM ÜNİVERSİTESİ	FEF	15.07.1997	VAKIF	ANKARA	AKTİF
AVRASYA ÜNİVERSİTESİ	FEF	01.01.2009	VAKIF	TRABZON	AKTİF
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	FEF	03.07.1992	DEVLET	AYDIN	AKTİF
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ	İKTİSADİ, İDARİ VE SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ	15.10.2014	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	FEF	06.01.2015	DEVLET	BALIKESİR	AKTİF
BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	İTBF	04.10.2017	DEVLET	BALIKESİR	AKTİF
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	EDEBİYAT FAKÜLTESİ	26.01.2011	DEVLET	BARTIN	AKTİF
BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ	FEF	01.11.1999	VAKIF	ANKARA	AKTİF
BATMAN ÜNİVERSİTESİ	FEF	21.07.2009	DEVLET	BATMAN	AKTİF
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	İTBF	15.07.2015	DEVLET	BAYBURT	AKTİF
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ	FEF	15.04.2009	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
BEYKOZ ÜNİVERSİTESİ	SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ	02.11.2016	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
BİLECİK ŞEYH EDEBALI	FEF	23.11.2016	DEVLET	BİLECİK	PASİF

Üniversite Adı	Birim Grubu	Açılış Tarihi	Üniversite Türü	Bölüm İli	Bölüm Durumu
ÜNİVERSİTESİ					
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	FEF	15.04.2009	DEVLET	BİNGÖL	AKTİF
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	FEF	20.07.1982	DEVLET	İSTANBUL	AKTİF
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	FEF	01.09.2003	DEVLET	BOLU	AKTİF
BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	İTBF	23.02.2011	DEVLET	BURSA	AKTİF
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	FEF		DEVLET	BURSA	AKTİF
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ	FEF		VAKIF	MERSİN	AKTİF
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	FEN VE EDEBİYAT FAKÜLTESİ	17.08.2011	DEVLET	ÇANAKKALE	AKTİF
ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ	FEF	24.05.2011	VAKIF	ANKARA	AKTİF
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	EDEBİYAT FAKÜLTESİ	31.01.2013	DEVLET	ÇANKIRI	AKTİF
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	FEF	16.02.2011	DEVLET	ADANA	AKTİF
DİCLE ÜNİVERSİTESİ	EDEBİYAT FAKÜLTESİ	21.05.2009	DEVLET	DİYARBAKIR	AKTİF
DOĞUŞ ÜNİVERSİTESİ	FEF	24.04.2003	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	EDEBİYAT FAKÜLTESİ	11.08.2010	DEVLET	İZMİR	AKTİF
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	FEF	17.03.2006	DEVLET	DÜZCE	PASİF
EGE ÜNİVERSİTESİ	EDEBİYAT FAKÜLTESİ	01.01.1976	DEVLET	İZMİR	AKTİF
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ	FEF	22.06.2016	DEVLET	ERZİNCAN	AKTİF
ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	EDEBİYAT FAKÜLTESİ	21.07.2011	DEVLET	ERZURUM	AKTİF
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	FEF	25.03.2009	DEVLET	ESKİŞEHİR	PASİF
FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ	EDEBİYAT FAKÜLTESİ	02.06.2010	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	FEF	08.12.2010	DEVLET	GAZİANTEP	AKTİF
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	EDEBİYAT FAKÜLTESİ	25.01.2012	DEVLET	GÜMÜŞHANE	AKTİF
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	EDEBİYAT FAKÜLTESİ	09.07.2009	DEVLET	ANKARA	AKTİF
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ	FEF	11.01.2009	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ	İKTİSADİ, İDARİ VE SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ	26.07.2012	VAKIF	GAZİANTEP	AKTİF
HİTİT ÜNİVERSİTESİ	FEF	12.09.2012	DEVLET	ÇORUM	PASİF
İĞDIR ÜNİVERSİTESİ	FEF	16.06.2011	DEVLET	İĞDIR	PASİF
IŞIK ÜNİVERSİTESİ	FEF	15.04.2009	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
İBN HALDUN ÜNİVERSİTESİ	İTBF	28.12.2016	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
İHSAN DOĞRAMACI BİLKENT ÜNİVERSİTESİ	İKTİSADİ, İDARİ VE SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ		VAKIF	ANKARA	AKTİF
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	FEF	04.03.2015	DEVLET	MALATYA	AKTİF
İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ	FEF		VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ	FEF		VAKIF	İSTANBUL	AKTİF

Üniversite Adı	Birim Grubu	Açılış Tarihi	Üniversite Türü	Bölüm İli	Bölüm Durumu
İSTANBUL AYVANSARAY ÜNİVERSİTESİ	İKTİSADİ, İDARİ VE SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ	07.03.2018	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ	SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER FAKÜLTESİ	15.10.2014	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
İSTANBUL BİLİM ÜNİVERSİTESİ	FEF	11.05.2007	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
İSTANBUL ESENYURT ÜNİVERSİTESİ	SANAT VE SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ	14.08.2013	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ	İKTİSADİ, İDARİ VE SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ	18.01.2017	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ	İKTİSADİ, İDARİ VE SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ	11.04.2012	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
İSTANBUL KENT ÜNİVERSİTESİ	İTBF	18.05.2017	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ	FEF	15.07.1997	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ	EDEBİYAT FAKÜLTESİ	19.01.2011	DEVLET	İSTANBUL	AKTİF
İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ	İTBF	26.03.2014	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
İSTANBUL RUMELİ ÜNİVERSİTESİ	İKTİSADİ, İDARİ VE SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ	07.10.2015	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ	İTBF	23.02.2011	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
İSTANBUL ŞEHİR ÜNİVERSİTESİ	İTBF		VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ	İTBF	08.04.2016	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	EDEBİYAT FAKÜLTESİ	19.08.2009	DEVLET	İSTANBUL	AKTİF
İSTANBUL YENİ YÜZYIL ÜNİVERSİTESİ	FEF	18.08.2010	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
İSTANBUL 29 MAYIS ÜNİVERSİTESİ	EDEBİYAT FAKÜLTESİ	05.03.2014	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ	FEF	11.01.2017	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ	FEF	25.10.2017	DEVLET	İZMİR	AKTİF
İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ	FEF	04.10.2017	DEVLET	İZMİR	AKTİF
İZMİR EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ	FEF	12.11.2004	VAKIF	İZMİR	AKTİF
İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ	SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER FAKÜLTESİ	12.09.2012	DEVLET	İZMİR	AKTİF
KADİR HAS ÜNİVERSİTESİ	İKTİSADİ, İDARİ VE SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ	05.12.2012	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	FEF	13.09.2017	DEVLET	KARS	AKTİF
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	FEF	19.06.2012	DEVLET	KAHRAMANMARAŞ	AKTİF
KAPADOKYA ÜNİVERSİTESİ	BEŞERİ BİLİMLER FAKÜLTESİ	07.02.2018	VAKIF	NEVŞEHİR	AKTİF
KARABÜK	EDEBİYAT	19.01.2011	DEVLET	KARABÜK	AKTİF

Üniversite Adı	Birim Grubu	Açılış Tarihi	Üniversite Türü	Bölüm İli	Bölüm Durumu
ÜNİVERSİTESİ	FAKÜLTESİ				
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	EDEBİYAT FAKÜLTESİ	17.08.2011	DEVLET	TRABZON	PASİF
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ	EDEBİYAT FAKÜLTESİ	31.05.2017	DEVLET	KARAMAN	AKTİF
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	FEF	19.06.2012	DEVLET	KASTAMONU	AKTİF
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ	FEF	27.08.2009	DEVLET	KIRIKKALE	PASİF
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	FEF	22.04.2009	DEVLET	KIRKLARELİ	PASİF
KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ	FEF	07.10.1999	DEVLET	KIRŞEHİR	AKTİF
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	FEF		DEVLET	KİLİS	AKTİF
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	FEF	23.11.2016	DEVLET	KOCAELİ	PASİF
KOÇ ÜNİVERSİTESİ	İNSANİ BİLİMLER VE EDEBİYAT FAKÜLTESİ	15.04.2009	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
KONYA GIDA VE TARIM ÜNİVERSİTESİ	SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER FAKÜLTESİ	30.10.2018	VAKIF	KONYA	AKTİF
KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ	SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER FAKÜLTESİ	08.07.2015	VAKIF	KONYA	AKTİF
MALTEPE ÜNİVERSİTESİ	İTBF	08.04.2016	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
MANİSA CELÂL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	FEF	08.12.2010	DEVLET	MANİSA	AKTİF
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	EDEBİYAT FAKÜLTESİ	20.01.2010	DEVLET	MARDİN	AKTİF
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	FEF	02.10.2013	DEVLET	İSTANBUL	AKTİF
MEF ÜNİVERSİTESİ	İKTİSADİ, İDARİ VE SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ	24.09.2014	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	FEF	11.07.1992	DEVLET	MERSİN	AKTİF
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ	EDEBİYAT FAKÜLTESİ	05.01.2011	DEVLET	MUĞLA	AKTİF
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ	FEF		DEVLET	MUŞ	PASİF
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ	SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER FAKÜLTESİ		DEVLET	KONYA	AKTİF
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	FEF	10.09.2009	DEVLET	NEVŞEHİR	AKTİF
NİŞANTAŞI ÜNİVERSİTESİ	İKTİSADİ, İDARİ VE SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ	05.07.2012	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
NİŞANTAŞI ÜNİVERSİTESİ	İKTİSADİ, İDARİ VE SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ		VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
NUH NACİ YAZGAN ÜNİVERSİTESİ	FEF	03.11.2011	VAKIF	KAYSERİ	AKTİF
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	FEF	10.09.2009	DEVLET	SAMSUN	AKTİF
ORDU ÜNİVERSİTESİ	FEF	24.05.2011	DEVLET	ORDU	AKTİF
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	FEF	10.09.2009	DEVLET	ANKARA	AKTİF

Üniversite Adı	Birim Grubu	Açılış Tarihi	Üniversite Türü	Bölüm İli	Bölüm Durumu
ÜNİVERSİTESİ					
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	ODTU KUZAY KIBRIS KAMPUSU (KKTC-GÜZELYURT)	10.09.2009	DEVLET	KIBRIS	AKTİF
OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	FEF	25.11.2015	DEVLET	OSMANİYE	AKTİF
ÖZYEĞİN ÜNİVERSİTESİ	SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ	25.05.2011	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	FEF		DEVLET	DENİZLİ	AKTİF
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	FEF	23.11.2016	DEVLET	RİZE	PASİF
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	YAŞAM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ	11.04.2018	DEVLET	İSTANBUL	AKTİF
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	FEF	20.01.2016	DEVLET	SAKARYA	AKTİF
SAMSUN ÜNİVERSİTESİ	İKTİSADİ İDARİ VE SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ	17.10.2018	DEVLET	SAMSUN	AKTİF
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	EDEBİYAT FAKÜLTESİ	15.06.2016	DEVLET	KONYA	AKTİF
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	FEF	28.10.2015	DEVLET	SİNOP	AKTİF
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	EDEBİYAT FAKÜLTESİ	28.02.2009	DEVLET	SİVAS	AKTİF
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	FEF		DEVLET	ISPARTA	AKTİF
TARSUS ÜNİVERSİTESİ	İTBF	30.10.2018	DEVLET	MERSİN	AKTİF
TED ÜNİVERSİTESİ	FEF	01.04.2015	VAKIF	ANKARA	AKTİF
TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	FEF	21.04.2009	DEVLET	TEKİRDAĞ	PASİF
TOBB EKONOMİ VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	FEF	05.01.2011	VAKIF	ANKARA	AKTİF
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	FEF	23.11.2016	DEVLET	TOKAT	AKTİF
TOROS ÜNİVERSİTESİ	İKTİSADİ, İDARİ VE SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ		VAKIF	MERSİN	AKTİF
TÜRK-ALMAN ÜNİVERSİTESİ	KÜLTÜR VE SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ	16.04.2014	DEVLET	İSTANBUL	AKTİF
UFUK ÜNİVERSİTESİ	FEF	30.07.2008	VAKIF	ANKARA	AKTİF
UŞAK ÜNİVERSİTESİ	FEF	21.05.2009	DEVLET	UŞAK	AKTİF
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ	İTBF	21.07.2011	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	EDEBİYAT FAKÜLTESİ	01.12.2010	DEVLET	VAN	AKTİF
YAŞAR ÜNİVERSİTESİ	İTBF	19.04.2016	VAKIF	İZMİR	AKTİF
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ	FEF	30.07.2008	VAKIF	İSTANBUL	AKTİF
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ	FEF	14.08.2013	DEVLET	YOZGAT	AKTİF
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	FEF	15.04.2009	DEVLET	ZONGULDAK	AKTİF

Not: Tablo, Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi'nden 09.12.2018 tarihli sorguyla alınmıştır. Kısaltma FEF: Fen-Edebiyat Fakültesi; İTBF: İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi'dir.

Ülkemizdeki üniversitelerde psikoloji bölümünün sayısının fazla olmasının yanı sıra; son dönemlerde gazetelerde psikoloji bölümünün, öğrencilerin tercih yaparken ilk sırada tercih ettikleri bölümlerin başında geldiği haberleri dikkat çekmektedir (“Sosyal bilimlerde”, 2015). Bu nedenle öğrencilerin psikoloji bölümünü tercih nedenlerine ve psikoloji bilimine, meslek tercihlerine ilişkin duygu ve düşüncelerinin ne olduğuna ilişkin kapsamlı bir araştırma yapılması uygun görülmüştür.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın amacı

Araştırmada psikoloji bölümü öğrencilerinin psikoloji bölümünü tercih nedenleri, ilgi duydukları alt alanlar ve meslek tercihlerine yönelik duygu ve düşüncelerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- Psikoloji bölümü öğrencilerinin bölüm tercihlerinde etkili olan değişkenler nelerdir?
- Psikoloji bölümü öğrencilerinin ilgi duydukları psikoloji alt alanları nelerdir?
- Psikoloji bölümü öğrencilerinin meslek tercihlerine yönelik duyguları nelerdir?

2.2. Araştırmanın önemi

Araştırma; öğrencilerin tercih yaparken ilk sırada tercih ettikleri bölümlerin başında gelen psikoloji bölümünü tercih nedenlerini, bu sürece etki eden faktörleri, öğrencilerin okudukları bölüme/meslek tercihlerine yönelik duygularını, ilgi duydukları alt alanları incelemeyi hedeflemiştir. Literatürde psikoloji bölümü öğrencilerinin tercihlerine etki eden değişkenleri, bölüme yönelik duygularını ve ilgi duydukları alt alanları inceleyen bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Bu bakımdan araştırmanın; bölüm için tanıtım çalışmalarına, arz ve taleplerin incelenmesine ve psikoloji bölümünün geleceğine yönelik bir projeksiyon yapılabilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2.3. Araştırmanın modeli

Araştırmanın modeli “geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle tespit etmeyi amaçlayan bir araştırma modeli” olan tarama modelidir (Karasar, 2018:109). Çalışmada tarama modellerinden biri olan genel tarama modeli kullanılmıştır.

2.4. Veri toplama araçları

Araştırmada Kişisel Bilgi Formu, Psikoloji Bölümü Tercih Nedenleri Anketi olmak üzere iki form kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan kişisel bilgi formu; katılımcıların cinsiyet, yaş gibi bazı demografik değişkenlerini tespiti ilişkin sorular içermektedir.

Psikoloji Bölümüne İlişkin Değerlendirme Anketi: Araştırmacılar tarafından hazırlanmış bu anket öğrencilerin psikoloji bölümünü seçme nedenlerine, psikoloji biliminin hangi alt alanlarına ilgi duyduklarına, bölüm ve üniversite tercihlerinde etkili olan faktörlere ve bölümle ilgili duygu ve düşüncelerine ilişkin soruları ihtiva etmektedir. Anket açık uçlu ve kapalı uçlu olmak üzere toplam 5 sorudan oluşmaktadır. Bölüme ilişkin duyguların değerlendirilmesi için emojiler (60 adet, soldan sağa sırayla) kullanılmış, öğrenciler duygularını emojileri işaretleyerek göstermişlerdir (Resim 1).

Resim 1. Öğrencilerin duygularını değerlendirmek için kullanılan emoji listesi

Not: Emojilerin numaralandırması her satır için soldan sağa (1-10, 11-20, 21-30, 31-40, 41-50, 51-60) olacak şekilde yapılmıştır.

2.5. İşlem

Araştırma 2018-2019 Güz yarıyılında Bartın Üniversitesi Psikoloji Bölümü 1.sınıf öğrencileri ile yapılmıştır. Uygulama esnasında kullanılan formlara araştırmaya katılımın gönüllülüğe dayalı olduğu, araştırmanın amacı ve önemi hakkında bilgilendirme metni yazılmıştır. Öğrencilerin Bilgilendirilmiş Onam Formu'nu incelemeleri ardından, araştırmaya katılmaya gönüllü olan öğrenciler ile başlanmıştır. Uygulama araştırmacılar tarafından sınıflarda yapılmıştır.

2.6. Analiz

Araştırma sonuçlarının analizinde ilk olarak Kişisel Bilgi Formu ve Psikoloji Bölümüne İlişkin Değerlendirme Anketinden toplanan nitel veri sayısallaştırılarak Windows için SPSS-22 programına girilmiştir. Yanıtların sıklıklarının tespit edilmesi için frekans analizleri, çoklu yanıtların sıklıklarının analizi için çoklu frekans analizi, cinsiyete göre dağılımın değerlendirilmesi için çapraz tablo (crosstabs) analizi kullanılmıştır.

2.7. Çalışma grubu

Araştırma 2018-2019 Güz yarıyılında Bartın Üniversitesi'nde gerçekleşmiştir. Katılımcılar Bartın Üniversitesi Psikoloji Bölümü 1.sınıfta okuyan öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırma 59 öğrenci ile yapılmıştır. Öğrencilerin 47 (%79,7) tanesi kız, 12 (%20,3) tanesi ise erkektir. Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin yaş dağılımı 17 ile 24 yaş arasında değişmiş olup; çalışma grubunun yaş ortalaması 19,37'dir.

3. Bulgular

3.1. Psikoloji bölümünü seçme nedenlerine ilişkin bulgular

Ankette yer alan “psikoloji bölümünü tercih etme sebebiniz nedir?” açık uçlu sorusuna verilen yanıtlar 11 tema altında toplanarak kodlanmıştır. 59 öğrenciden farklı temalarda toplam 105 yanıt alınmıştır. Çoklu yanıt frekans analizi sonuçlarına göre öğrenciler en sık %25,7 oranla psikoloji bölümüne ilgi duymaları nedeniyle, %21 oranla diğer insanlara yardım etme isteği nedeniyle psikoloji bölümünü tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Diğer temalarda elde edilen yanıt sayıları ve sıklıkları Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Psikoloji bölümünü seçme nedenlerine ilişkin çoklu yanıt frekans analizi

Bölüm tercih nedeni	n	Cinsiyet		%
		Kız	Erkek	
Psikoloji bölümüne ilgi duymak	27	23	4	25,7%
İnsanlara yardım etme isteği	22	19	3	21,0%
Popüler bir bölüm olması	7	6	1	6,7%
Okumak istemesi	10	8	2	9,5%
Kendine Uygunluk	5	4	1	4,8%
Hobi amaçlı	2	2	0	1,9%
Kendini geliştirmek amaçlı	7	6	1	6,7%
İş alanının geniş olması	1	1	0	1,0%
Ailesinin yönlendirmesi	2	2	0	1,9%
Bölüme merak duyması	16	11	5	15,2%
Bölümü hayal etmesi	6	5	1	5,7%
Toplam	105			100,0%

Not: Cinsiyete göre dağılım çapraz tablo (crosstabs) analizi ile elde edilmiştir.

3.2. Psikoloji alt alanlarına duyulan ilgiye ilişkin bulgular

Ankette yer alan “ilgi duyduğunuz psikoloji alt alanları nelerdir” çoklu seçimli sorusunda 19 alt alan yer almıştır. Verilen yanıtların çoklu frekans analizi sonuçlarına göre öğrenciler %17 oranla Klinik Psikoloji, %14,1 oranla Adli Psikoloji ve %13,2 oranla Nöropsikoloji alanına ilgi duyduklarını belirtmişlerdir. Diğer psikoloji alt alanlarında elde edilen bulgular Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Psikoloji alt alanlarına duyulan ilgiye ilişkin çoklu frekans analizi sonuçları

Psikoloji alt alanlar	n	Cinsiyet		%
		Kız	Erkek	
Klinik psikoloji	41	33	8	17,5%
Bilişsel ve Algısal Psikoloji	18	11	7	7,7%
Toplum Psikolojisi	3	2	1	1,3%
Danışman Psikolojisi	18	14	4	7,7%
Gelişim Psikolojisi	13	9	4	5,6%
Eğitim Psikolojisi	12	9	3	5,1%
Mühendis Psikolojisi	5	4	1	2,1%
Çevre Psikolojisi	2	0	2	0,9%
Evrimsel Psikoloji	1	1	0	0,4%
Deneysel Psikoloji	17	14	3	7,3%
Adli Psikoloji	33	28	5	14,1%
Sağlık Psikolojisi	9	7	2	3,8%
Endüstri Psikolojisi	2	1	1	0,9%
Nöropsikoloji	31	26	5	13,2%
Nicel ve Ölçümsel Psikoloji	1	1	0	0,4%
Rehabilitasyon Psikolojisi	7	5	2	3,0%
Okul Psikolojisi	9	5	4	3,8%
Sosyal Psikoloji	5	4	1	2,1%
Spor Psikolojisi	7	4	3	3,0%
Toplam	59	47	12	100,0%

Not: Cinsiyete göre dağılım çapraz tablo (crosstabs) analizi ile elde edilmiştir.

3.3. Psikoloji tercih-yerleştirme sırasına ilişkin bulgular

Ankette yer alan “Kaçınıcı tercihiniz ile bölüme yerleştirildiniz?” sorusuna verilen yanıtlara göre öğrenciler en sık %18,6 oranla ilk tercihlerinden ve %11,9 oranla yedinci tercihlerinden yerleştikleri görülmüştür. Diğer tercih sıralarına göre frekans analizi sonuçları Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Psikoloji tercih-yerleştirme sırasına ilişkin frekans analizi sonuçları

Tercih sırası	Frekans	%
1	11	18,6
3	1	1,7
4	1	1,7
5	3	5,1
6	5	8,5
7	4	6,8
8	5	8,5
9	7	11,9
10	2	3,4
11	5	8,5
12	2	3,4
13	1	1,7
14	3	5,1
15	1	1,7
16	1	1,7
17	2	3,4
19	1	1,7
22	3	5,1
23	1	1,7
Toplam	59	100,0

3.4. Psikoloji bölümüne ilişkin duygulara dair bulgular

Ankette yer alan “okuduğunuz bölüme ilişkin duygularınız nelerdir?” sorusuna 59 öğrenci toplamda 198 duygu yanıtı vermiştir. Elde edilen çoklu yanıtların çoklu frekans analizi sonuçlarına göre öğrencilerin en sık %11,6 oranla aşkla bakan; %7,6 oranla düşünceli ve %7,1 oranla havalı hissettikleri görülmüştür. Öğrencilerin psikoloji bölümüne ilişkin hissettiği diğer duygular ve sıklıkları Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin psikoloji bölümüne ilişkin duyguları çoklu frekans analiz sonuçları

Bölüme ilişkin duygular	n	Cinsiyet		%
		Kız	Erkek	
1 “Ağzı Açık Gülen”	6	4	2	3,0%
2 “Mahcup Ağzı Açık Gülen”	2	1	1	1,0%
3 “Ters Gülen”	5	4	1	2,5%
4 “Öpücük Atan”	3	3	0	1,5%
5 “Paragöz”	3	1	2	1,5%
6 “Tepkisiz Surat”	2	2	0	1,0%
10 “Şaşkın”	1	0	1	0,5%
11 “Gergin Gülüş”	1	1	0	0,5%
13 “Huzurlu”	13	12	1	6,6%
15 “Gözlüklü”	7	5	2	3,5%
16 “Tarafsız”	1	1	0	0,5%
17 “Üzölmüş ve Şaşırımış”	1	1	0	0,5%
19 “Çok şaşkın”	2	2	0	1,0%
20 “Kaşlı Şaşkın”	2	2	0	1,0%
21 “Sırtarak Gülen”	7	5	2	3,5%
22 “Gölümseyen Melek”	9	9	0	4,5%
23 “Dil Çıkararak Sırtan”	4	2	2	2,0%
24 “Utanarak Öpücük Atan”	2	2	0	1,0%
25 “Gururlu-Havalı”	14	8	6	7,1%
26 “Kibirli”	1	0	1	0,5%
29 “Şoke olmuş”	1	1	0	0,5%
31 “Gölmekten Ağlayan”	3	2	1	1,5%
32 “Göz Kırpan”	3	1	2	1,5%
33 “Rahatlamış”	9	9	0	4,5%
35 “Ellerini Açarak Gölümseyen”	6	6	0	3,0%
36 “Göz Deviren”	5	5	0	2,5%
41 “Büyöek Gözlü Gülen”	5	3	2	2,5%
42 “Gözlerle Gülen”	8	5	3	4,0%
43 “Aşkla Bakan”	23	22	1	11,6%
44 “Dili Dışarda Gözleri Kısık”	3	2	1	1,5%
45 “Yan Gölüş”	7	5	2	3,5%
46 “Düşünceli”	15	14	1	7,6%
51 “Ağzı Açık Gözleri Kısık Gülen”	3	2	1	1,5%
52 “Gölümseyen”	5	4	1	2,5%
53 “Aşkla Öpen”	7	5	2	3,5%
54 “Dil Çıkararak Gülen”	2	1	1	1,0%
55 “Ağzısız”	2	1	1	1,0%
56 “İfadesiz”	2	1	1	1,0%
57 “Utanmış”	1	0	1	0,5%
59 “Ağzı Açık”	1	1	0	0,5%
60 “Telaşlı”	1	1	0	0,5%
Toplam	198			100,0%

Not: Cinsiyete göre dağılım çapraz tablo (crosstabs) analizi ile elde edilmiştir

4. Tartışma ve Sonuç

Araştırmada psikoloji bölümü öğrencilerinin psikoloji bölümünü tercih nedenleri, ilgi duydukları alt alanlar ve meslek tercihlerine yönelik duygu ve düşüncelerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda psikoloji bölümü öğrencilerine “Psikoloji Bölümüne İlişkin Değerlendirme Anketi” uygulanarak görüşleri alınmış, araştırma soruları değerlendirilmiştir. Araştırma sonuçlarında öğrencilerinin bölüm tercihlerine en etkili etmenlerin; psikolojiye ilgi ve merak duymaları ve insanlara yardım etme istekleri olduğu anlaşılmıştır. Ortaya çıkan bu bulgular bölüm tercih tanıtım çalışmaları için önem arz etmektedir. Öğrencilerin psikoloji alt alanlarından en çok Klinik Psikoloji, Adli Psikoloji ve Nöropsikoloji’ye ilgi duydukları görülmüştür. Alt alanların belirlenmesi arz ve taleplerin değerlendirilmesi, dolayısıyla psikoloji yüksek lisans programlarının hangi alanlarda açılmasının yararlı olacağı açısından önemlidir. Araştırmada öğrencilerin psikoloji bölümünü en çok ilk sıralarda tercih ettikleri anlaşılmıştır. Bu haliyle araştırma bulgularının gazete ve diğer basın yayın organlarında yer alan “psikoloji bölümünün ilk tercihler arasında yer aldığı” haberlerini doğrulayıcı ve resmiyet kazandırıcı bir sonuç ortaya koymuştur. Çalışmada son olarak öğrencilerin okudukları ve seçtikleri meslek ile ilgili olumlu duygular içerisinde oldukları; seçtikleri bölüme büyük bir sevgi duydukları, severek okudukları ve meslek seçimlerinden ötürü gururlu (havalı) oldukları görülmüştür. Araştırmanın bu alanda yapılacak yeni ve daha kapsamlı çalışmalara temel olması hedeflenmektedir.

Sınırlılıklar

Araştırma çalışmaya katılan 59 öğrenci ile sınırlıdır.

Kaynakça

- Akkoç, F. (2012). Lise öğrencilerinin mesleki kararsızlıkları ile kariyer inançları arasındaki ilişki. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32: 47-70.
- Çiftçi, G. E., Bülbül, S. F., Bayar Muluk, N., Çamur Duyan, G. ve Yılmaz, A. (2011). Sağlık bilimleri fakültesini tercih eden öğrencilerin, üniversite ve meslek tercihlerinde etkili olan faktörler (Kırıkkale üniversitesi örneği). *J Kartal TR*, 22 (3):151-60. doi: 10.5505/jkartaltr.2011.98704
- Demirci, M. (2017). Üniversite öğrencilerinin bölüm tercihlerinin ve tercih sonuçlarının istatistiki analizler ile incelenmesi. *BEU Akademik İzdüşüm/Academic Projection*, 2 (1): 23-40.
- Duman, N. (2018). *Peri masalları ve çizgi animasyon filmlerindeki zihin durumlarının incelenmesi*. (Yayınlanmamış Doktora tezi). İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Gölbaşı, A. (2016). Üniversite öğrencilerinin bölüm seçme nedenlerinin önem performans analiziyle incelenmesi: Ortaca meslek yüksekokulu örneği. *VII. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi – Muğla*: 545.

- Gürdoğan, A. (2016). Öğrencilerin üniversite tercihlerini etkileyen faktörler: Ortaca örneği. *Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 9 (42): 1240.
- Karasar, N. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemi kavramlar ilkeler teknikler*. Ankara: Nobel.
- Korkut-Owen, F., D.Kepir, D., Özdemir, S., Ulaş, Ö., Yılmaz, O. (2012). Üniversite öğrencilerinin bölüm seçme nedenleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*,8(3): 135-151.
- Liu, Y.C. (2003). The relationship between resilience and career beliefs of employees in Taiwan. Doctoral Dissertation.
- Sampson, J.P., Reardon, R.C., Peterson, G.W. & Lenz, J.G. (2004). *Career counseling ve services*. Canada: Brooks/Cole.
- Sarıkaya, T., Khorshid, L. (2009). Üniversite öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen etmenlerin incelenmesi: üniversite öğrencilerinin meslek seçimi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7 (2): 393-423.
- Sosyal bilimlerde en çok tercih edilen bölüm Psikoloji! - Eğitim Haberleri. (2015, 09 Temmuz). Erişim adresi: <http://www.milliyet.com.tr/sosyal-bilimlerde-en-cok-tercih-egitim-2085537/>
- Yanıkkerem, E., Altınparmak, S. ve Karadeniz, G. (2004). Gençlerin meslek seçimini etkileyen faktörler ve benlik saygıları. *Nursing Forum Dergisi*, 7 (2): 61-62.
- Yıldırım, A. (1997). Gender role influences on Turkish adolescents ' Self-Identity'. *Adolescence*, 32 (125): 217-230.
- "Yükseköğretim bilgi yönetim sistemi". (2018, 09 Aralık). Erişim adresi: <https://istatistik.yok.gov.tr>

